

tit proprie dicta Religionis Christianae Catholicae veritati conventi; quae scilicet ex argumentis, seu moribus creditur...

Mc. 10.

Mat. 5. 20.

Act. 17.

Quam propugnamus Propositionem, periculosis istis temporibus a Doctrina laxioribus hominibus impugnata...

rum etiam ab omnibus inimicis. Velint volentibus ipsi quae heretici, & schismatici alium, quando non cum suis, sed cum extraneis loquuntur...

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA III.

Hac propositione, Facienti quod in se est ex solis naturae viribus, Deus non denegat gratiam, Pelagianus, aut certe Semipelagianus error est.

RELIGIOSO VIRO ***

Volendum, quod recentiores quidam Theologi in Christi simi orbis luce hanc propositionem plane Pelagianam, aut certe Semipelagianam propugnaverint...

Aug. de ult. credendi. c. 2. Ret. c. 4.

Aug. 42. quae sunt. c. 22.

1. Cor. 4. 7. Rom. 11. 5. & 6.

2. Coroz. 6.

Jerem. 15. Eccli. 10.

disceat, tenent, gradatur, sua homo voluntate procedat, & hoc Dei donum procedente sua voluntate mereatur...

Cum enim ratio quaeritur, cur Deus non omnes doceat, ac vocet; ad altitudinem, & incomprehensibilitatem iudiciorum Dei cum Apolloto S. Doctor confugit...

bus, inquit, quod non habes acceptum? At ipse ex te ipso...

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA IV.

De institutione, & probatione Gentilium, ante quam ad Baptismum admittantur.

VENERABILI PATRI *** MISSIONARIO APOSTOLICO.

Quod tanto locorum intervallo a nobis distitit, mei adhuc memineris, & intimo in pectore meo...

Alis 45, que autem + erat nunc 8.

exorcismique purgantur, cum suis legitimis, & vetis uo-

Colof. 19, & 40. Matih. 5. 16. & 17. 1. Cor. 13.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA V.

Sumptio Tabacci ante sacram Communionem est illicita...

CLARISSIMO VIRO *** ECCLESIAE *** ARCHIDIACONO.

Sacerdotes nonnullos te reperisse scribis, dum Patrochia...

Alis 46, que autem + erat nunc 7.

Tom. 15. Conc. Edit. p. Labbe 7. 129.

Bullari Rom. tom. 4 p. 227.

paleus Provincia in Hispania, Decano, & Capitulo His-

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA VI.

Christus duobus Discipulis euntiibus in Emmaus Euchar-

CLARISSIMO VIRO ***

Inter humanissimis nuper ad me datis duplicem mihi...

Ad primam Questionem respondeo, certum, & exploratum...

Neque certo constat quando fuerit ea de re S. Hieronymi...

Christum Dominum duobus illis Discipulis Eucharistiam...

jam Discipulis his duobus sub specie panis suum porrexisse...

Eadem est Esii sententia in annotationibus ad c. 24. S. Lucae...

Quod spectat Questionem alteram de jejunio Vigiliæ Pentecostes...

Eisdem discipline, scilicet immunitatis a jejunio per quinquaginta...

Undecimo ineunte seculo Italix, & Gallix Episcopi Concilia...

Undecimo ineunte seculo Italix, & Gallix Episcopi Concilia...

Psal. 118.

pari mea Deus in aeternum, Vide quomodo illum amavit. Factum est cor castum, gratis iam amatur Deus, non ab illo petunt aliquid premium, qui aliquid premium petunt a Deo, & propterea vult servare Deo, carius facit, quod vult accipere, quam ipsum, a quo vult accipere. Quid ergo? Nullum premium Dei? Nullum prater ipsum. Premium Dei ipse Deus est. Sic amat, hoc diligit, si aliquid dilexerit, non erit castus amor. Sic Deum diligebat David Rex sanctus: Inclinaui cor meum (inquietabat) ad faciendas iustificationes tuas in aeternum propter retributionem. Non aliud a Deo premium desiderabat, & expectabat prater ipsum Deum, uti ei, quam amabat, aeterna dilectione adhereret, cum illius esset fruitione beatus. Numquid in aeternum facturi sumus iustificationes Dei? (ait S. Augustinus Sermone 23. in Psal. 118.) Opera illa quidem, qua operamur circa proximorum necessitates, aeterna esse non possunt, sicut nec ipsa necessitates; sed si non diligendo ista faciunt, nulla est iustificationis nisi autem diligendo, aeterna est ipsa dilectio, cuius aeterna parata est retributio, propter quam retributionem dicit se inclinaui cor suum ad faciendas iustificationes tuas in aeternum diligens, in aeternum v. creatur habere quod diligit. Quis dixerit eundem sanctum Doctorem non ex patrisimo, & gratuito divini amoris affectu orasse, quando Deum his verbis allocutus est Sermone 113. alias 35. De Verbis Domini: O Domine Deus meus, o Domine Deus noster, ut veniamus ad te, fac nos beatos de te. Nobiscum de auro, neque de argento, nec de fundis, nolimus de terrenis istis, & vanissimis, & caduca vita transitoria. Non loquimur de nostrum vanitatem, fac nos beatos de te, quia non perdamus te, cum tenuerimus te; nec te perdemus, nec nos peribimus. Fac nos beatos de te, quia beatus Populus, cuius es Dominus Deus istius?

Idem Sacerdos, dum cultum Dei amorem, castumque amatorem describit Sermone 178. alias 19. De verbis Apostoli, ad eum notionem plura non requirit, quam, ut visionem Dei videret cupiat, & pra illa res omnes contemnat, estimans se sine Deo in quolibet abundantia esse non posse, nisi videret, nisi ardentem: Amor castus, inquit, in velle debet, qui amore desiderat videre, non cultum, & terram. non campos liquidis maris, non spectacula nugatoria, non fulgorem nitoresque gemmarum, sed desiderat videre Deum suum: quia dictum est: Dilectissimi, filii Dei sumus, & nondum apparuit, quid erimus. Scimus autem quoniam cum apparuerit, similes ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est. Ecce propter quam visionem fac bonum: ecce propter quam non facere malum. Si enim amas videre Deum suum, si hoc peregrinationis illo amore suscipias, ecce provocat te Dominus Deus tuus, quasi dicat tibi: Ecce fac, quod vis, imple cupiditate tuam, extende nequissimam, dilata luxuriam, quicquid liberas, licetum putas non hinc te punio, non te in gehennam mitto, faciem meam tantum tibi nego. Si expavisti, amasti; si ad hoc, quod dictum est, Faciem suam tibi negabit Deus tuus, contemnit cor tuum, non videndo Deum tuum magnam penam putasti, gratis amasti.

Et Sermone 134. alias 48. De Sanctis: Dominus pariter hereditatem mea. Non dicit, O Domine, quid das mihi aliquid hereditatem? Quicquid mihi dederis, velle est. Tu esto hereditas mea, amo te, totus amo te, toto corde, tota anima, tota mente. Quid eris mihi quicquid mihi dederis prater te? Hoc est Deum gratis amare, de Deo Deum sperare, de Deo propterea impleri, de ipso satiare. Iste enim sufficit tibi, prater illum nihil sufficit tibi.

Et Sermone 340. alias 39. ex editis a Sirmondo: Quia gratis amamus, quia oves pasчимus, mercedem quarimus. Quomodo fiet istud? Quomodo convenit, gratis amo, ut pascam, & mercedem posco, quia pasco? Nullo modo fiet hoc, nullo modo merces quaretur ab eo, qui gratis amatur, nisi merces esset ipse, qui amatur. En quid sit ex S. Augustini mente Deum amore parare, sive gratis, amare, a Deo non querere nisi Deum.

Huius doctrinae non adversatur S. Bernardus Epistola 11. scribens: Est, qui confitetur Domino, quoniam, potest esse, & est, qui confitetur, quoniam sibi bonus est: est item, qui confitetur, quoniam simpliciter bonus est. Primus servus est, & timet sibi, secundus mercenarius est, & cupit sibi, tertius filius, & deservit patri. Itaque, & qui timet, & qui cupit, uterque sibi agunt. Sola, qui in filio est caritas, non querit, quae sua sunt. Etenim eo loco mercenarium vocat, non illum, qui Deum diligit, quatenus commune nomen rationalis bonum est: sed illum duntaxat, qui Deum privato amore diligit, non tamquam bonum, & omnis mentis rationalis bonum, sed quia sibi bonum est, concedendo illa, quae mundi cupiditas, & non amor iustitiae querit. Numquid enim (inquit S. Bern. Sermon. 8. De Diversis mercenarium eum quis alimet, qui paternam hereditatem tanquam toto affectu expetit, & expectat, quam nimirum filii mercedem esse, non mercenarii, propheta restituit? Cum dederit, inquit, dilectus suis formam, ecce hereditas Domini filii merces, fructus ventris. Immo S. Bernardus eodem loco ait, eos, qui Deum tamquam sponsum perfectissima ratione diligunt, fruitionem ejus maxime cupere. Anima, inquit, quae Deo tamquam sponso adha-

Ps. 127.

ret, penitus castificata corde nihil aliud desiderat, nihil aliud querit, quam ipsum Deum. Crebro liquidum dicitur experimento, quoniam bonus Dominus sperantibus in se, anima querens ipsum, ita ut jam ex affectu cordis, atque sententia clamat illud in Psalmo: Quid enim mihi est in caelo, & a te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei, & pars mea Deus in aeternum: Neque enim suum aliquid, non felicitatem, non gloriam, non aliud quidquam tamquam privato sui ipsius amore desiderat anima, quae synodus est, sed tota pergit in Deum, unicuique ei, ac perfectam desiderium est ut introducat eam Rex cubiculum suum, ut ipse adhaereat, ipse fruatur. Non diligit itaque Deum privato amore, seu amore contempnentiae, qui a Deo non querit, nisi ipsum Deum. Amor ille caritatis est, non spei informis, & caritate destituta.

Nec inde sequitur, quod infert Anonymus Declamator, peccatorem qui saltem suam desiderat, hypocritam esse. Bona sunt certe saluti desideria; sed ad iustificationem non omnino sufficientia, nisi Dei amore, & caritate animentur. Dispositiones sunt ad conversionem peccatoris, sed remota. Desiderium gratiae, initium gratiae est: minorum illarum, & infirmarum gratiarum effectus est, quae in Scholis sufficientes vocentur, per quas peccator nunquam convertitur, nec ad Deum redit, nisi potentiori gratiae videlicet adiutorio illum trahat, vires efficacissimas illi tribuat, & ipsiusque etiam rebellium voluntatem invicta suavitate flectat ad amandam iustitiam. Pars sanctorum, velle sanctorum, Ideo Christus Paralyticum curaturus interrogat, Vis sanari fieri? Sed sanatus desiderium ad sanandum arguunt non sufficit. Quot enim aeternae damnationis tui addit, qui saltem suam desiderant: Inutile desiderium saltem est, nisi cum odio peccati, quatenus Dei offensam est, & vitae novae firmo proposito, atque inchoatione sit conjunctum. Quae omnia sine caritate saltem nascente, inchoata praestari non possunt. Dei, ut summi, ac beatissimi boni nostri amorem, qui spei tribuit, non caritati, & theologiarum virtutum naturam, & actus confundit, similis illi est, qui non oculis audit, & auribus videre contendere. Vale, Deoque me commenda in Sacrificio precii nostri.

Ps. 71.

Sententia.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA X.

Auctor mittit ad Amicum Romae degentem Epistolam retransmittam Patris Francisci Castore, & quae occasione ostendit obiter Comedia a Sacramentorum Communionem arcendam, & Comedia frequentationem prohibitam esse Christianis.

Alias 30. quae autem 10. erat, nunc 34.

RELIGIOSO, ERUDITOQUE VIRO

Retractionem Patris Casaro Clerici Regularis Ordinis Theatinorum, qua veterem de arte Histrionica, & de Comediae frequentatione opinionem, & ea, quae inconflato, & erronee scripserat junior, ut hanc, & illam Christianis esse licitam, nec bonis moribus contrariam persuaderet, emendat Illustrissimi, ac Reverendissimi Archiepiscopi Parisiensis mandato, viri plus, doctissimi, & modesti, huius adnexam Epistolam recipies, & cum amicis, patronisque tuis in Curia communicabis. Plures contra errorem istum libri prodierunt, quibus Histrionica, & Comedia in arte sua perseverantes ad Sacramenta Ecclesiae non esse admittendos probatur, & Comediam, ejusque frequentationem periculosa, & prohibita esse Christianis demonstratur. In huius argumenti tractatione praecipua cum laude versatus fuit Illustrissimus, & doctissimus Dominus Bossuet Meldensium Episcopus. Sane Comedias a communionem Sacramentorum arcendis, Rituale Parisiensis Ecclesiae, aliaque quam merito praescribant, quam convenienter veteri Ecclesiae disciplinae, Conciliorum Decretis, Doctrinae Patrum, sacis nostri. Quam periculosa sit, & exitialis Christianis moribus Comedia, quam noxia ejus frequentatio, quantas peccati occasiones, & incentiva exhibeat, quam sit ad excutandas, & fovendas pravas cupiditates opportuna, & vehementes, quo nomine ad Satanae potestatem pertinet, quae in Bepifimo curavimus, satis intellectui esse affida, & diligenti lectione Patrum, Terullianum praesertim, S. Cyprianum, Minucium Felicem, S. Joannem Chrysostomum, S. Augustinum, Salvianum. Ad Sanctissimam Parisiensis Ritualem disciplinam de Comedia a communionem Sacramentorum arcendis, nisi artem eurent, ac Theatro reanuntiant, confirmant, Epit. S. Cyprianum LXI. ad Eucharistiam, sufficeret, cum luculento illo S. Augustini testimonio Lib. De Fide, & operibus cap. 12. In doctrina bona, inquit, & bonus potest esse, qui audit, & facit, & malus, qui audit, & non facit: in doctrina vero mala, & qui eam veram putat, quamvis ei non obtemperet, malus est; & qui obtemperat, peior est. Illud sane mirabile est, quod Fratres, qui aliter sapient, cum debeant ab ista vel nova, vel veteri, perniciosa tamen opinione discedere, ipsi insuper dicunt novam esse doctrinam, qua nequissimi homines in suis flagitiis se perseverantius in-

Alias 30. quae autem 10. erat, nunc 34.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XII.

A quo Episcopo approbari debeant Cohortium, & Classium Eleemosynarum?

Alias 7. quae autem 12. erat, nunc 10.

VIRO CLARISSIMO DOCTORI THEOLOGO.

Gal. 5. 21. 1. Cor. 6. 10.

propatulo profiterentur; non admitterentur ad Baptismum: quasi nescio ubi peregrinentur, quidam meretricis, & HISTRIONICES, nisi solutis, aut diruptis talibus vinculis ad Christianiana Sacramenta non permittere accedere: qui utique secundum illorum sententiam omnes admitterentur, nisi antiquum, & robustum morem sanctae Ecclesiae retinerent, ex illa felicitate liquidissima veritate veniant: Quoniam, qui talia agunt, regnum Dei non possidebant. Et nisi egerint ab his mortuis operibus penitentiam, accedere ad Baptismum non sumentur: si autem subreperint, nisi vel postea mutati egerint, salvi esse non possunt.

Quam inani porro conatu Sanctus Thomam in sui patrociniis erroris accesserit Patrem Casaro, perspectum habes. Angelicum Doctorem Histrionum nomine seculis homines, & Comedias non intellexisse, quos Sanctus Ludovicus & Regno expulsi, sed homines, qui honestis facietis, & corporis agilitate, dexteritate, industria alios oblectant, & quaedam faciunt praestigiis similia, quae spectantibus admirationem pariunt, ac voluptatem. Quae in ludis cavendis docet Angelicus Doctor, in Comediis, similibusque Ipeccaculis non caveri. Primum est, quod delictatio non quatur in aliquibus operationibus, vel verbis turpibus, & nocivis Aliud, non totaliter gravitas animae resolvatur. Tertium, ut congrua persona, & temporis, & loci, & secundum alias circumstantias debite ordinetur, ut scilicet ludus sit, & tempore, & homine dignus. Atqui Comediam multis modis animae noxiam esse, cum cupiditates excitet, ac foveat, amoremque praesertim profanum; cum sit occasio peccati studiosae quietis: cum vigilantiam Christianam, spiritum orationis, compunctionis, & penitentiae facile destruat, & extinguit; cum vanitates, & insanas corporis innocentie Christianae per oculos, aureque in animam immitte, infelix experientia probat. Scenicis spectaculis gravitatem animae penitus resolvit, frangi, dissipari, non minus notum est. Denique nec personae Christiani conveniunt, qui Satanae, & omnibus pompis ejus abreantivae: cujus tota vita, si secundum Evangelium vivat, perpetua penitentia esse debet: cui nulla major debet esse voluptas, quam saluti ipsius voluptatis; qui tempus redimere debet, quoniam dies mali sunt, non illud in oratio, & volupate terere, quae emolliunt, & corrumpunt animam, in eaque vere pietatis femina suffocant. Denique S. Thomas discrete pronuntiat: Ipeccationem spectaculorum vitium reddi, in quantum per hoc homo fit pronus ad vitia vel lasciviae, vel crudelitatis, quae ibi representantur.

Plura non dicam, tum quia scis omnia, quae de isto argumento dici possunt: tum quia pervenire ad te poterunt libri plures de re recens editi: ex quibus tamen nihil novi didices. Sed laudabis, ut par est, Illustrissimi, ac Religiosissimi Archiepiscopi nostri pastoralium vigilantiam, qui errores, & vitia in Diocesi sua indefessa sollicitudine impugnat, damna, & radicibus evellere, aspirante Dei gratia, conatur. Vale, mei in sacrosancto Sacrificio memor.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XI.

Gravis imprudencia reus est Confessarius, qui Penitentem compellit ad votum Deo faciendum de certis peccatis non committendis.

CLARISSIMO VIRO N. PAROCHO.

Rogis, quid sentiam de Confessario, qui Penitentem compellit ad votum Deo faciendum de certis peccatis non committendis, in qua summa depravatae voluntatis, & cupiditatis propensione prolabantur frequentius occasio data. Illam imprudenciam reum esse censio, quia laqueum injicit animabus. Quamvis enim voti forte memoris aliquoties ab ejusmodi peccatis ablineant, aliam tamen in ea pravo habitu, & mala consuetudine, vel fragilitate prolapsi, gravius peccabant, gravioremque sibi damnationem accercent, quam si nullius voti religione essent obstricti. Id confirmat Libellus Synodicus Ecclesiae Nemausensis, anno 1283. editus, Districte (inquit) prohibemus, ne aliquis Sacerdos Provincialis inducat aliquem consuetum ad votum emittendum de non committendis peccatis, & maxima de illis, quae non possunt de facili evitari, sicuti quidam Presbyteri aliquando faciunt indistricte. Nam contra votum faciendo dupliciter sunt rei, & culpabiles apud Deum, & idem gravibus suis puniendi. Tunc Parochiae Praebyteri auctor esto, ut hanc regulam in praxi sequantur. Vale, mei ad votum memor.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XIII.

Qua ratione agere debeat Confessarius cum Canonico penitente, qui illis tantum Horis, & Officiis divinis interest quibus piniores distributiones sunt annexae, ceteris vero nunquam, quibus nulla, aut exigua constituta sunt, tamen immediato sequantur.

Alias 7. quae autem 11. erat, nunc 25.

VENERABILIVIRO SACERDOTI.

Optandum est, ut nullae sint Horae Canonicae, nulla Officia in Ecclesiis Cathedralibus, & Collegiatis, quibus

bus quotidianæ distributiones non sint adscriptæ; nec ex sint adeo tenues, ut eorum privatione multum non mutentur Canonici negligentes. Id in Synodo Mediolanensi quarta, parte secunda, Cap. 12. constitutum, secundum Trident. Concilii mentem, ne qua in parte divinis cultus minuatur, in omnibus Ecclesiis pariter statuendum, & executioni mandandum sperare licet ab Illustrissimorum & Reverendissimorum Episcoporum pietate, vigilantia, & zelo pro discipline Ecclesiasticæ restauratione. Quod vero spectat Canonicos, qui illis tantum Horis, & Officiis intererit, quibus pinguioribus distributiones sunt annexæ, illis vero nullquam, quibus nulla, aut exigua constituta sunt; auctor tibi sum, ut in sacro Penitentia Tribunali ipsi peccati gravitatem ostendas, Horarum, & Officiorum, quibus nulla, aut exigua distributiones, sunt annexæ frequentationem, per certum tempus in penitentiam illi injungas, prout expone prudentia tui judicaverit, ut illis assidue, ac devotè adesse assuetæ esse legitimo impedimento: elemosinas etiam convenientes illi imperis in satisfactionem. Caveat, ne simonia mentalis res sit, qui divinis officiis principaliter interesse videatur intuitu commodi temporalis. Turpis certe fuerit cupiditas, quod grave est, in Sacerdote præsertim vitium: Sacrificium laudis voluntarie Deo non offert, nec sincere, ac veraciter Deo dicere potest; Voluntarie sacrificabo tibi. Nam, ut præclare ait S. Augustinus, Si adesset tibi, quod amas (Domine Canonice) nos laudares Deum. Vnde quid dicam: Laudas Deum, ut det tibi amplam pecuniam (ut pingues distributiones lucreris); si alimide haberes amplam pecuniam, non a Deo, nonquid laudares Deum? Si ergo propter pecuniam laudas Deum, non voluntarie sacrificas Deo; sed ex necessitate sacrificas, veluti quem numeris magis, quam Dei amorem in templum trahis, quæstum pietatem esse putans: qui, non dubium ex eorum numero est, de quibus Isaias dixit: Omnes diligunt munera, sequuntur retributiones. Non multum is obest (ut pierisque doctissimis viris placuit) ab horrendo crimine Giesi, qui existimavit divinum munus pecuniam redimendum. Quare videtur Clerici nostri, ut eorum mens & intentio tota in Deum referatur, ut cum David confiteatur Deo in directione cordis, ac in labiis suis pronuntiet omnia judicia oris ejus: in via etiam testimoniorum Domini delectentur, sicut in omnibus divitiis. Operandum, ut Psalmus ille cælestium decimus edocet, qui toties non sine causa in Ecclesiis replicatur, ore simul, & correspondente singulari verborum mente decantetur, & cum eodem Psalme ex animo dicatur: Voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo. Non admitti Christus, sed decernit operanti suam mercedem. Dignus est enim operantis mercede sua. Et qui altario deseruit, de altario & vivet. Sed interim cogitare debet Clericus: se vivere non ut edat sed edere, ut Christo vivens habeatque semper mente recordatum Christi verbum. Primum quarite regnum Dei, & iustitiam ejus, & hæc omnia adjicientur vobis.

Hujusmodi Canonici (inquit Venerabilis Cantor Parisiensis Petrus in Verbo Abbreviato, Cap. 26.) Pecunia disciplinæ est, numerus Decanus, & etiam Deus. Qui idololatra sunt, numerum potius adorantes, quam Deum; non alias Deo cantantur nisi propter numerum. . . . Hinc scandalum laicorum non leve: Quid vilius (inquit idem Auctor) quam duas Horas in Ecclesia quadam (quia ad illas decantandas non est constituta certa pecunia) a Laicis dici Horas Domini, ceteras denarii, immo diabolici? Immo ad has Horas decantandas, & Horas etiam Beata Virginis, non adsunt Clerici; sed presentes in aliis, ab his fugiunt, ut nullam opus in Ecclesia sibi vindicet Spiritus Sanctus, cum nihil gratis in ea fiat, sed omne sibi vindicet numerum. Hæc mala salutaribus correctionum medicamentis, quantum fieri potest, sananda, precibusque & genibus exorandus Deus, ut illis gratia sua medetur. Vale, meique in Sacrosancto Altaris sacrificio memineris.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XIV.

Parochus, quem casta, sanctaque conversationis semper fuisse constat, non est suspendendus ab stuprum nepotis qua in Parochialibus adibus peperit, ejus illum accusat juvenis ab ipsa nepote supinator denunciatus.

CLARISSIMO VIRO

OFFICIALI.

Litteris, quas ad me scripsisti nuper, rem narres sane legendam: Parochus, sis, integre hucusque sume,

Alia 23. que autem 24. erat, nunc 39.

vir sexagenarius, in Presbyterali domo nequam educatus juvenem, formæ non inelegantis, indolis festivæ, vix, ac ne vix quidem extra adem egredi solitam, nisi ut Sacro & Vespertinis Officiis, aut Concioni intererit, vel ut in rerum venialium voto necessaria avocatus, sibi que compararet. Interca gravida facta, peperit in ipsa Ecclesia domo: Magnam inde scandalum ortum est. Interrogata puella ex cuius viri consuetudine concepit, a filio nato majori ordinis Judicis, quem Vicecomitem vocant, seductam se fuisse, corruptam, imprægnatam in respondit. Parochus puellæ infelicis avunculus juvenem in jus vocavit: res ad Senatum * * delata. Constat hinc, negat peccatum esse: unquam nepem Parochi cognovisse, nullam contra se probationem, presumptionem nullam proferri; stupri reum potius esse contendit Parochum avunculum puellæ, cum quo nepis sub eodem tecto morabatur, & sepe sola cum solo manebat. Graves hinc oppidiorum obloquutiones, publica offensio, infamia in Parochum derivata. Quæris, utrum Parochum a sacris ministeriis suspendere debeat Episcopus, dum in facti veritatem inquirere Donum consilii; quod illi a Spiritu Sancto datum est, si sequatur Præsul Religiosissimus, ut sequetur proculdubio, consulat famæ, & honori Sacerdotis, cujus hucusque casta conversatio, mores probatissimi, bonum nomen. Absque strepitu, & forma iudicii a Confessoribus, & indignis notisque probitatis senioribus oppidanis percontabitur de morum illi honestate, & castitate, cum junior esset, & quæ sit nunc de ipso illorum opinio. Qui si virum honestæ castique conversationis semper fuisse, ac etiam nunc sibi videri dixerit, illum non solum sacro ministerio juris permittit ampliusdum fuisse, sed illius honorem ac famam pro virili tuebatur, atque, ut petulas juvenis ad honorem famamque venerandis Sacerdotis, ac Parochi sui refaciendum compellatur. Consilium istud meum nititur cap. Cum in juvenute, Extr. De presumptionibus, quod Innocentius III. responsum est Candelis Episcopo, & Abbati Deciquorum datum in simili pene specie. Cum in juvenute sua (inquit) Quisquid exspecto Episcopus adeo se matrum, honestum, & prævidum exhibuerit, ut ab Ecclesia Romana mereretur Pallio decorari, non est de levi credendum, quod postquam ad similem pervenit aetatem, turpiter abiecit togam Domini, fœteret libidinibus amplectendis: cum libet hujusmodi, que nonnumquam in juvenute contrahuntur, in senectute frequentius expiatur. Qui præterea de facili eroditur: quod vix præditus scientia litterarum, propria salutis oblitus, ad eam passionis ignominiam se converteret, ut cum propria nepos admodumilem perpetraret incestum? Cum etiam, secundum sententiam Ethnorum, naturale fœdus inter tales personas nihil permittat seculi criminis suspicari. Licet igitur Rex Hungariae eundem Episcopum nobis per nuntios & litteras de tali crimine detulisset, postulant, ut malum hujusmodi perniciosum exemplo, de Hungarica Ecclesia tolleremus: quia tamen ejus suggestio non de radice caritatis procedere videbatur, nolimus aures nostras quasi malignis delationibus inclinare. Sed ut probaremus si Spiritus essent ex Deo, Auriensi Episcopo dedimus in mandatis, ut prudenter, & caute a Cœpiscopo indagaret utrum præfatum Episcopum crederent tali labe repletum. Qui nobis postmodum referens quod cum virum honestæ conversationis esse credebant, personam illius multipliciter commendantes.

Quoniam vero ex nepis mansione, cum avunculo Sacerdote ortum scandalum est, datæque convitio, & obreccationibus occasio, prudentia Episcopalis erit, alias opportunitate data cum Diocesana fore Statuta condet Religiosissimus Præsul, Parochis, ceterisque Sacerdotibus, ac sacris viris prohibere, ne vel nepes, vel confobrinas, multo minus ancillas spud se habeant, præsertim juvenes, prout Conciliorum plurimorum Decretis saluberrime sancitum est: quorum nonnulli descripti Libro 2. Theologia Dogmatica, & Moralis, in Tractatu De Sacramento Ordinis, cap. 5. De vita, & honestate Clericorum, Regula 3. Prudenter olim Theodulfus Aurelianensis Episcopus in Capitulari ad fidei Diocesani Presbyteros hoc Decretum edidit: Nulla summa cum Presbytero in una domo habitet. Quamvis enim Canonis matrem, & servum, & hujusmodi personas, in quibus nulla sit suspitio, cum illo habitare concedant, a hoc nos modis omnibus idcirco ampuamus, quia in obsequio, sive occasione illarum veniunt alia summa, que non sunt ei assuetæ consueta, & cum ad peccatum inclinant. Vale, mihi que Deum apud bene precare, tui obfervantissimo.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XV.

Sola alimentorum provisio filiis illegitimis a parentibus debetur.

AMANTISSIMO FRATRI ***

Alia 4. que autem 15. erat, nunc 31.

Filios illegitimos hæredes a parentibus institui non posse: verumtamen æquitate postulare, ut parentes necessaria illis ad vitam sustentandam relinquant, probatum habes Libro 2. Theologiae nostræ Dogmaticæ, & Moralis Tractatu De Extrema Unctione, cap. 7. ubi de Testamentis agitur; plura ut addam minime necesse est. Solum certe alimentorum provisionem liberis a patre jure naturæ debitam spectant Supremam Gallie Curiarum Magistratus, cum legata paterna, aut donationes inter vivos in gratiam illegitimorum filiorum factas, ut dotes filiabus naturalibus constitutas, Senatusconsultis confirmant ac cautione, ut legata illa immodice non sint, & in fraudem legitimorum hæredum.

Quamvis autem leges a paterna hereditate filios naturales, & spurios arceant, illos tamen a successione in bona materna non excludunt, ut Jure scripto judicatur. Succedunt enim ab intestato Matri legitimi liberi carenti in bona universa, suntque hæredes ex alie, matri autem intestatæ legitimos filios habenti succedunt æquo jure cum illis, secundum legem, si qua illarum, Ad Senatusconsultum Orfitianum. Vale, Frater amantissime, meque Deo tuis in Sacrificiis commenda.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XVI.

Alia 15. que autem 16. erat, nunc 32.

Sacerdos Ordinis Religiosi, qui sacrum Vaticanum Eucharistia infirmo administravit in casu repentino absque licentia Parochi, cum licentia tamen Vicarii Generalis Episcopi, in irregularitatem non incurrit.

CLARISSIMO VIRO ***

Xpofuisti mihi per litteras nudius tertius ad me datas, Noblem Vitem apoplexie casu subito correptum die decima mensis ultimum præteriti, in diem usque crastinum omni sensuum usque delirium permanisse. Cum autem summo mane vocis, rationisque sufficiens usus ad Exomologem peccatorum sciendum illi Deo miserante restitutus esset, vocatus est ex vicino Canobio Religiosus Sacerdos pius, & eruditus, qui Confessionem infirmi excepit. Quod dum pergeret, Vicarium Generalem Illustrissimi Episcopi, eundemque Archiepiscopum adire, quibus incumbat ægri cura, ipsique supplicarunt, ob humanas quasdam, & civiles duntaxat rationes, ut Religiofo Sacerdoti infirmi Confessio licentiam concederet eidem administrandi Sacram Corporis nostri Jesu Christi Vaticanum: quam licentiam, & in scriptis imperarunt. Ades Parochi domi infirmi vicinioris erant quam ades Vicarii Generalis: ad hunc tamen, non ad illum aditum est, Episcopo a Diocesi absente. Religiosus ille Sacerdos visa licentia supra dicta, rogatus a familia infirmi, acceptam ex Ecclesia Canobii Eucharistiam illi bona fide administravit, Quæris, Utrum in Excommunicationem incidit, secundum Clementinam 1. Religiofo, Tit. De Privilegiis, & excessibus privilegiorum, prohibentem Regularibus Sacerdotibus, ne Eucharistiam, vel Extremam-Unionem infirmis administrarent, aut aliquos Matrimonio conjungant, non habita super his Parochialis Presbyteri licentia speciali, sub pena excommunicationis Sæcæ Sedi: Apolliticæ reservatæ ipso facto incurrendæ.

Meam siquidem rogas ea de re sententiam; respondeo, Clementinæ casum non completi Episcopum, Vicarios Generales Episcopi, vel Sacerdotes, sive Sæculares, sive Regulares, quibus Episcopus, aut ejus Vicarius Generalis, in casu aliquo singulari, & urgente, licentiam administrandi sacrum Vaticanum infirmo non conferat.

Primo, quia verissime non est, Summum Pontificem Episcoporum auctoritatem restringere voluisse, nulla illorum facta mentione. Episcoporum potest auctoritas, & jurisdictione in omnium Diocesano animas extenditur in iis, quæ omnium, & singularum Sacramentorum administrationem spectant: adeo ut per se ipso, aut per secundi Ordinis Sacerdotes, quibus sacrum illud Ministerium secundum lumen prudentiæ ad Ecclesiæ regimen à Deo sibi datæ demandaverint, Sacramenta omnibus, & singulari Diocesani sui administrare valeant. Tota enim Diocesis una Parochia est respectu Episcopi, cui totius plebis anima sunt commissa, ut habetur Canone, Quicumque, causa 10. quæst. 1. & Canone, Præcipimus, causa 12. q. 1.

Secundo, quia Clementina laudata fert excommunicationem ipso facto incurrendam in Sacerdotibus Regularibus, qui Sacramenta Eucharistia, vel Extremæ-Unionis, sine Presbyteri Parochialis licentia speciali infirmis administrare præ-

Nat. Alex. Theol. Tom. I.

sumpsint. Regularis potest Sacerdos, qui cum Vicarii Generalis licentia, in casa parati, & urgente, Vaticanum infirmo bona fide administravit, id præsumpsisse, vel assumpsisse dici non potest.

Tertio, Clementina citata præcipit Episcopis, ut Regulares Presbyteros, qui Sacramenta supra dicta infirmis administrare præsumpsint, excommunicatos denuntient. Quos etiam locorum Ordinarii (postquam de hoc eis confiteri) excommunicatos faciunt publice nuntiare, &c. Verisimile potest non est, Summum Pontificem voluisse, ut Episcopus excommunicatos ipso facto Sacerdotibus Regularibus denuntiaret, qui sacrum Eucharistia, vel Extremam-Unionem infirmis ministrassent, cum eisdem Episcopi, aut Vicarii illius Generalis licentia.

Quarto, Clementina, Religiofo, explicanda eodem modo videtur, quo caput Omnis utriusque sexus, Extr. De Penitentia, & remissionibus, in quo hæc verba, sine licentia proprii Sacerdotis, Episcopos, & eorum Vicarios Generales non excludunt, nec illos Sacerdotes, sive Sæculares, sive Regulares, quos approbaverint ad fidelium Confessiones in suis Diocibus audiendas, sine ulla personarum ac temporis exceptione, sive restrictione.

Quinto, Episcopi, & eorum Vicarii Generales, cum ipsis videtur, tribuere possunt Religiofo Sacerdotibus potestatem Diocesanos aliquos suos Matrimonio conjungendi certis in casibus, quamvis id eis prohibeat Clementina, Religiofo, nisi speciale Pirochialis Presbyteri, sive Curati licentiam habeant. Eodem potest jure concedere possunt Regularibus illis Sacerdotibus licentiam administrandi Eucharistia, & Unionis Extremæ Sacramenta in singularibus quibusdam, & urgentibus casibus.

Sexto, Glossa Clementinæ citatæ, ad hæc verba, Parochialis Presbyteri licentia, responsum meum confirmat. Pura (inquit) a penis excessus illius, qui hoc fecit de auctoritate Diocesani. Facit de Penit. & Remiss. cap. 2. in fin. lib. 6. Nam Diocesis est Parochia Episcopi. Et facit, quod scripsit de Penit. & Remiss. cap. Omnis, super verbo, proprio.

Ad eandem sententiam accedunt Bonacina Tom. 3. Tit. De Excomm. in parit. ext. Bullam Cæne, Disp. 2. q. 4. pan. 5. n. 10. & Auctores ab eo citati, nec non Paschasius, Praxis Episcopalis, p. 2. c. 4. art. 4. De Matrimonio, p. 297. col. 2.

Ex his omnibus compertum est, Religiofo Sacerdotem, qui sacrosanctum Vaticanum infirmo bona fide administravit, cum licentia Vicarii Generalis Episcopi, et in casa que expofuisti, non incurrit in excommunicationem. Utrum vero Vicarius Generalis licentiam illam concedere deberet, seu legitime concesserit, ipse coram Deo expendat. Vale, meique ad Sanctum Altare memor esto.

Lutetia Parisiorum.

EPISTOLA XVII.

Medici Officia.

CLARISSIMO VIRO ***

IN SALUBERRIMA FACULTATE DOCTORI.

Tibi gratulor, quod lauream in saluberrima Facultate Ausiis tuis, & eruditione promeris sis, & consecutus. Non dubito quin intra breve tempus magnum ex praxi notum consequeris. Cœptis tuis favet Deus, teque pietatem colere doceat, que ad omnia utilis est, promissionem habentem vitam, que nunc est, & futura (ut Apollolus loquitur.) Ad ipsum omnis referas, qui dat vires & Medicos, & medicinæ, sine cuius auxilio, & natura impotens, & inutilis Medicus, & remedia omnia frustra essent. Cum ægrotorum curationem Deo auspice suscipis, des operam, ut spiritalis salutis suæ, & æternæ curam gerant. Si periculosa sit ægrotatio, mone, ut quamprimum Sacerdotem advocent, peccatorum Confessionem edant, sacrum Corporis Christi Vaticanum suscipiant: id si neglexerint, curam eorum te abdicare significes. Huic officio, quod Sacri Canonis Medicis præscribitur, desse non potes sine gravi peccati reatu. Ita jubet Concilium Lateranense quartum, Canone 22. Cum (inquit) infirmis corporalis nonnumquam ex peccato proveniat, dicente Domino languido, quem sanaverat: Vade, & amplius noli peccare, ne deterius aliquid tibi contingat: Decreto presentis statimus, & districte præcipimus Medicis corporum, ut cum eos ad infirmos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, & inducant, ut Medicos advocent Animarum: ne postquam infirmis fuerit de spiritali salute provisum, ad corporalis medicina remedium saluberrime procedatur, cum causa cessante cesset effectus. Hoc quidem inter alia hinc causam dedit edicto, quod quidam in agrivulnibus lecto iacebant, cum eis a Medicis suaderetur ut de animarum salute disponant, in desperationis articulum incidunt, unde facilius mortis periculum incurunt. Si quis autem Medicorum, hujus nostra constitutionis, postquam per Prælatos

Alia 40. que autem 37. erat, nunc 59.

Eccc